Vught

Raadsvoorstel

Onderwerp	Notitie mantelzorgondersteuning 2024-2027
Team	Ontwikkeling - Cluster Leven en Meedoen
Datum behandeling in B&W:	1 oktober 2024
Datum raadsvergadering	14 november 2024
Nummer	
Documentnummer	INT/24 - 633262
Zaaknummer	Z23 - 262899

Voorstel

1. De notitie mantelzorgondersteuning 2024-2027 Zorgen voor elkaar: Een krachtige basis voor mantelzorgers vast te stellen.

Eerdere besluitvorming

Op 2 februari 2023 heeft de raad de Lokale Sociale Agenda 2023-2026 *Voor elkaar in Vught* vastgesteld waarin is opgenomen dat er een nieuwe notitie mantelzorgondersteuning wordt opgesteld.

Inleiding

Mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door een of meer leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening voortvloeit uit de sociale relatie (familie, vrienden, buurtgenoten). In het geval van familie gaat deze zorg verder dan wat je normaal gesproken van huisgenoten mag verwachten, en is deze vaak zwaarder, langduriger en/of intensiever. Mantelzorgers helpen hun naasten uit liefde, maar soms ligt het risico op overbelasting op de loer. Mantelzorgers kunnen niet zomaar stoppen met zorgen, juist vanwege de persoonlijke relatie die ze hebben met degene waarvoor ze zorgen. Daarnaast herkennen mantelzorgers zichzelf vaak niet in deze rol, omdat ze hun zorg als normaal beschouwen.

Het beroep op mantelzorgers zal de aankomende decennia blijven toenemen. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende vergrijzing en de personeelstekorten in de zorg. Naar schatting op basis van informatie van het RIVM en SCP zijn er momenteel 4.700 tot 9.200 mantelzorgers in de gemeente Vught. Hiervan zijn er ongeveer 500 tot 830 zwaar belast. Naar verwachting zal het aantal mantelzorgers per hulpbehoevende in de toekomst verder afnemen waardoor de belasting van de mantelzorgers alleen maar zal toenemen.

Beoogd effect

Mantelzorgers ondersteunen zodat zij in staat zijn om te blijven doen wat nodig is voor hun naasten in balans met hun dagelijkse leven.

Argumenten

1.1 Deze beleidsnotitie is in lijn met de Lokale Sociale Agenda en daarmee met het overkoepelend kader voor het sociale domein van Vught.

De Lokale Sociale Agenda (LSA) vormt de basis voor de beleidsontwikkeling in het sociaal domein en geeft een brede de visie op hoe we ons als gemeente voorbereiden op de komende uitdagingen in het sociaal domein. De toenemende vergrijzing en druk op de zorg zijn twee van die uitdagingen die in de LSA naar voren komen en daarom is in de LSA opgenomen dat er een nieuwe notitie mantelzorgondersteuning wordt opgesteld. Mantelzorgondersteuning is een stukje van de puzzel in het sociaal domein van Vught.

1.2 Mantelzorgers zijn onmisbaar vanwege het tekort aan zorgpersoneel en de toenemende vergrijzing, waardoor we met mantelzorgondersteuning bijdragen aan het continueren van de zorg voor hen die dat nodig hebben.

Door het (toenemende) tekort aan zorgpersoneel is mantelzorg essentieel om ervoor te zorgen dat iedereen die dat nodig heeft, de juiste zorg ontvangt. Indien mantelzorgers niet (voldoende) ondersteund worden en dusdanig overbelast raken dat zij niet meer voor hun naaste kunnen zorgen, mist de naaste de zorg die nodig is. Daarom is ondersteuning voor mantelzorgers, die in de toekomst steeds zwaarder belast zullen raken, van groot belang. Door de mentale, lichamelijke en/of administratieve lasten die mantelzorgers vaak dragen, te verlichten, kunnen we voorkomen dat mantelzorgers omvallen en helpen we hen die overbelast zijn. Dat verbetert het welzijn van de mantelzorger en zorgt ervoor dat zij hun naasten kunnen blijven helpen.
Wanneer een mantelzorger uitvalt door overbelasting heeft dit niet alleen gevolgen voor diegene zelf en de hulpbehoevende naaste, overbelaste mantelzorgers kunnen bijvoorbeeld ook uitvallen op hun werk.

1.3 Met de acties die voortvloeien uit de notitie zorgen we ervoor dat mantelzorgondersteuning zo toegankelijk mogelijk is.

Om mantelzorgers zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen is het van belang dat mantelzorgers deze ondersteuning laagdrempelig kunnen bereiken. Daarom zetten we in op een tweejarige pilot met andere organisatie van individuele mantelzorgondersteuning waarbij we de rollen binnen Wegwijs+ beter scheiden en ervoor zorgen dat de individuele mantelzorgondersteuner naast de mantelzorger kan gaan staan zonder dat deze ook een rol heeft in de ondersteuning van de hulpbehoevende naaste. Daarbij realiseren we één loket waar inwoners met een vraag over mantelzorgondersteuning terecht kunnen. We starten met een pilot zodat we na twee jaar de werkwijze kunnen evalueren. Indien de werkwijze blijkt aan te sluiten bij de behoefte van mantelzorgers, zien we de werkwijze als effectief. Voor aanvullend aanbod voor jonge mantelzorgers zijn we in gesprek met gespecialiseerde partijen. Het ondersteunen en bereiken van deze groep vraagt specifieke expertise.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle mantelzorgers die zwaar belast zijn, weten dat zij ondersteuning kunnen krijgen.
Veel mantelzorgers zijn zich niet bewust van dat zij mantelzorger zijn, zij identificeren zich niet met die term. Ook zijn zij vaak niet op de hoogte van de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden. Deze bewustwording is wel van belang om mantelzorgers te kunnen ondersteunen. Doordat mantelzorg voorkomt in alle leeftijden, levensfases en in allerlei verschillende persoonlijke relaties tot de hulpbehoevende, bemoeilijkt dit de bewustwording. Mantelzorgers zijn namelijk niet één homogene groep. We zetten in op een bewustwordingscampagne en (online) informatievoorziening om zoveel mogelijk mantelzorgers te kunne bereiken. Ook vragen we betrokken professionals om oog te hebben voor de mantelzorgers die zij tegenkomen.

Participatie

Er is op drie verschillende manieren input opgehaald bij inwoners en partners uit het netwerk. Mantelzorgers zijn via een vragenlijst op WijinVught.nl bevraagd over welke mantelzorg zij geven, hoe zij de belasting ervaren en welke ondersteuningsbehoeften zij hebben. Dit heeft 69 reacties opgeleverd. De vragenlijst hebben we aangevuld met landelijke gegevens. Samen met de partijen uit het Netwerk Mantelzorgondersteuning Vught hebben we de resultaten verder geduid ook is de input van de werkgroepen uit het mantelzorgnetwerk rond specifieke onderwerpen meegenomen. In dit netwerk nemen ook een aantal mantelzorgers deel. Verder is tijdens het opstellen van de notitie input opgehaald bij de Adviesraad Sociaal Domein.

Financiën

De Mantelzorgnotitie leidt tot een intensivering van de inzet. Hiervoor hebben we dekking binnen het taakveld, aangevuld met dekking uit het domein.

Communicatie en vervolgtraject

Na vaststelling zullen de acties uit de notitie uitgevoerd worden in samenwerking met het Netwerk Mantelzorgondersteuning Vught.

Vught

Burgemeester en wethouders van Vught,
De secretaris

W.F.F. Keijzers

de burgemeester

R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):	1. Notitie mantelzorgondersteuning 2024-2027 Zorgen voor elkaar: Een krachtige basis voor mantelzorgers
Vertrouwelijke bijlage(n):	Nee
Bijlagen onder geheimhouding:	Nee